

УДК 657.1:075.8

Озеран А.В.

кандидат економічних наук,
доцент кафедри обліку підприємницької діяльності
Київського національного економічного університету
імені Вадима Гетьмана

СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД НА МЕТУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ВІДПОВІДНО ДО ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОТРЕБ ЇЇ КОРИСТУВАЧІВ

У статті досліджено цілі фінансової звітності. На основі емпіричного методу виявлені інформаційні потреби її користувачів та їх вплив на формування показників звітності. Досліджено взаємозв'язок між потребами користувачів та метою фінансовою звітності.

Ключові слова: фінансова звітність, мета фінансової звітності, користувачі звітності, прийняття рішень, функція управління.

Озеран А.В. СОВРЕМЕННЫЙ ВЗГЛЯД НА ЦЕЛИ ФИНАНСОВОЙ ОТЧЕТНОСТИ В СООТВЕТСТВИИ С ИНФОРМАЦИОННЫМИ ПОТРЕБНОСТЯМИ ЕЁ ПОЛЬЗОВАТЕЛЕЙ

В статье исследованы цели финансовой отчетности. На основе эмпирического метода выявлены информационные запросы её пользователей, а также их влияние на формирование показателей отчетности. Исследована взаимосвязь между запросами пользователей и целью финансовой отчетности.

Ключевые слова: финансовая отчетность, цель финансовой отчетности, пользователи информации, принятие решений, функция управления.

Ozeran A.V. THE MODERN VIEW OF THE OBJECTIVE OF FINANCIAL REPORTING IN ACCORDANCE TO INFORMATION NEEDS OF ITS USERS

The paper studies objectives of financial reporting. On the basis of the empirical method identified information needs of its users, as well as their influence on the formation of reporting indicators. We investigated the relationship between user's requests and purpose of the financial statements.

Keywords: financial reporting, purpose of financial reporting, users of financial statements, decision-making, stewardship.

Постановка проблеми. Необхідність формування фінансової звітності зумовлена потребою у створенні та підтриманні балансу фінансово-економічних інтересів осіб, які приймають участь у діяльності економічного суб'єкта. Склад цієї звітності може змінюватися у результаті процесів глобалізації, але важливо, щоб вона задовольняла зазначеній меті.

Світова практика виділяє дві основні цілі фінансового звітування: оцінка якості (раціональності) управління (stewardship) та корисність у прийнятті рішень (decision-making). Сучасна Концептуальна основа пріоритетною метою фінансової звітності визнає останню. Проте інформаційні запити її користувачів доводять протилежне, визнаючи, що в основі якісної звітності лежить якісне управління, основними атрибутами якого є захист прав власності, комунікація між господарськими подіями та власниками підприємства (підзвітність), а також контроль над законністю операцій.

Усвідомлення мети фінансової звітності важливе для запобігання плутанини, яка виникає через спроби застосувати однакові принципи фінансової звітності у всіх випадках. Особливо це потрібно враховувати з тієї позиції, що інвестори шукають можливість приймати рішення про майбутнє, у той час як інші користувачі фінансової звітності оцінюють поточний та минулий стан речей. Іншими словами, визначення пріоритетних цілей фінансової звітності визначає методи оцінювання її елементів та порядок формування фінансових результатів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розв'язанню теоретико-методологічних та практичних питань, пов'язаних з фінансовою звітністю, присвячено велику кількість праць таких вітчизняних вчених, як Ф.Ф. Бутинець, С.Ф. Голов, Ю.О. Івахів, Т.В. Кучеренко, П.Я. Хомин, Л.В. Чижевська, О.Є. Шмигель та ін. Проблеми формування мети звітності і методів її формування та інтерпретації

розкриті у роботах науковців країн близького і далекого зарубіжжя: Ван Бреди, Г. Велша, В.В. Ковальова, Б. Нідлза, Д. Олдройда, Ж. Рішара, Я.В. Соколова, Е.С. Хендріксена, А.М. Хоріна та ін.

Так, відомий російський вчений В.В. Ковальов стверджує, що дані бухгалтерського обліку, а саме звітності, особливо цінні, «якщо мова заходить про прийняття рішень тактичного і стратегічного характеру відносно власників підприємства та його контрагентів» [1, с. 156]. Таке трактування дещо спростовує професор Ньюкаслського університету Д. Олдройд (D. Oldroyd). Ґрунтуючись на історичний фактах, Д. Олдройд доводить пріоритетність управлінської функції фінансової звітності над функцією прийняття рішень [2].

Професори М. Кутер, А. Хорін необхідність введення в діловий оборот фінансової звітності пов'язують, насамперед, із забезпеченням збереження майна власника та комунікації між господарськими подіями і засновниками (акціонерами), які особисто не здійснюють керівництво діяльністю суб'єктом господарювання, а делегують право оперативного управління виконавчому органу [3; 4].

Постановка завдання. Завданням статті є дослідження інформаційних запитів користувачів фінансової звітності і формування на цій основі сучасної інтерпретації її цілей.

Виклад основного матеріалу дослідження. Якість системи фінансової звітності об'єктивно залежить від економічної обґрунтованості її показників, аналітичних, контрольних та прогнозних можливостей фінансової інформації, які необхідно розглядати через призму задоволення інформаційних потреб зацікавлених в такій інформації осіб. Як справедливо зауважує професор М.Л. Пятов, кожен користувач звітних даних бачить в них те, що насамперед цікавить його, тому будь-яка облікова процедура може бути інтерпретована по-різному, зокрема, можливі

випадки невідповідності змісту, який вкладають у звітні показники бухгалтері, і тих очікувань, які пов'язують з даними бухгалтерської звітності її користувачі [5, с. 81]. Апперцепція користувачів звітності вимагає від керівництва суб'єкта господарювання застосування принципово нових підходів до формування облікових показників та методики їх розрахунку, оскільки підвищення суттєвості, зна-

чимості, прозорості звітних показників дозволить розширити інформаційні рамки їх використання, перетворюючи звітність в серйозний фактор прийняття аргументованих та ефективних управлінських рішень. Разом з тим на сьогодні залишається дискусійним питання про те, хто є пріоритетними користувачами фінансової інформації та які їхні запити і цілі.

Таблиця 1

Інформаційні потреби користувачів фінансової звітності

Групи користувачів	Очікування, інтереси	Джерела інформації	Показники
Акціонери (власники) крупних пакетів акцій	- поточна і перспективна доходність власних вкладень у капітал компанії; - приріст курсової вартості акцій; - розмір дивідендів; - надійність інвестицій; - ризики негативних змін; - раціональність та ефективність розподілу повноважень керівництва із використання ресурсів компанії	- Звіт про фінансові результати (ЗФР); - Баланс; - Звіт про власний капітал (ЗВК); - Звіт про рух грошових коштів (ЗРГК); - Примітки до фінансової звітності; - Звіт керівництва	Прибуток та різні коефіцієнти рентабельності (у т.ч. рентабельність активів та власного капіталу), прибуток на одну акцію, дивідендний дохід на одну акцію, структура активів, власного та позикового капіталу, довгострокова платоспроможність, структура грошових потоків, співвідношення чистого прибутку та грошового потоку
Акціонери-міноритарії, інституціональні інвестори, потенційні інвестори	- розмір дивідендів; - надійність інвестицій; - ризики негативних змін; - ефективність системи управління	- ЗФР; - Баланс; - Примітки до фінансової звітності; - Звіт керівництва	Прибуток та різні коефіцієнти рентабельності, прибуток на одну акцію, дивіденди на одну акцію, структура активів і капіталу
Фінансові кредитори, у т.ч. банки	- кредитоспроможність компанії; - гарантія виплати основної суми боргу та відсотки по ньому; - регулярність платежів за кредитами; - максимізація процентних ставок.	- Звіт про фінансові результати (ЗФР); - Баланс; - Звіт про рух грошових коштів (ЗРГК); - Примітки до фінансової звітності	Коефіцієнти ліквідності, співвідношення власного і позикового капіталу, достатність операційного прибутку та операційного грошового потоку для виплати відсотків, склад і структура активів та зобов'язань, наявність додаткових забезпечень та обмежень їх прав
Керівництво, члени ради директорів	- рівень власних повноважень; - розмір реальної або потенційної винагороди	- Звіт керівництва; - Звіт про фінансові результати (ЗФР); - Примітки до фінансової звітності	Коефіцієнти ліквідності і рентабельності, структура грошових потоків та інші
Наймани працівники	- гарантія зайнятості; - розмір грошової винагороди за працю	- Звіт керівництва	Наявність операційного прибутку, достатність грошового потоку тощо
Постачальники	- регулярність платежів; - стабільність та тривалість співробітництва	- Баланс; - ЗРГК; - Примітки до фінансової звітності	Коефіцієнти ліквідності і платоспроможності, достатність грошового потоку
Покупці (клієнти)	- якість продукції та обслуговування; - підвищення споживчої вартості продукції (послуги); - тривалість співробітництва	- Примітки до фінансової звітності; - Звіт керівництва	Продуктивність (обсяг виробництва), напрями розвитку
Урядові органи та інші регулятори	- оцінка відповідності встановленим вимогам; - розмір податкових платежів; - розрахунок макроекономічних показників; - зайнятість трудових ресурсів; - збереження ресурсів; - формування рішень із економічного регулювання (розробка фіскальної, митної тощо політик)	- Баланс; - ЗФР; - Примітки до фінансової звітності	Валовий дохід, різні показники прибутку, структура активів, зобов'язань, витрат і доходів, показники продуктивності праці і плинності кадрів тощо
Експерти, радники, аналітики, аудиторі	- стабільність фінансового стану; - відповідність встановленим вимогам; - максимізація рівня доходності	- Баланс; - ЗФР; - Примітки до фінансової звітності	різноманітні показники
Громадськість	- рівень екологічної безпеки; - наявність робочих місць; - добробут місцевих мешканців; - підтримка місцевих виробників	- Примітки до фінансової звітності; - Звіт керівництва; - Звіт з екології	Структура витрат, відрахування на екологію; витрати на оплату праці та інші
Науковці	- проведення наукових досліджень	Всі форми фінансової звітності	різноманітні показники
Засоби масової інформації	- здійснення оглядів та публікацій	- Усі форми фінансової звітності; - Звіт керівництва	

На теренах колишнього Радянського Союзу, у тому числі в Україні, Російській Федерації, переважає думка, що фінансова звітність потрібна для того, щоб органи виконавчої влади повноцінно виконували свої функції. За словами Андрія Буреніна, голови правління фонду «Національна організація зі стандартів фінансової звітності», інтереси інвесторів, кредиторів та власників із звітністю зазвичай не пов'язують, що і «формує основну проблему, пов'язану з фінансовою звітністю та її міжнародними варіантами зокрема» [6].

Дослідження сучасних істориків бухгалтерського обліку дозволяють висунути гіпотезу, відповідно до якої головним користувачем звітної інформації є власник. Однак у зв'язку з ускладненням економіко-правових відносин бухгалтер у процесі інтерпретації господарських операцій був змушений розглядати та враховувати інтереси різних користувачів: власників, інвесторів, менеджерів, постачальників і покупців, працівників. Нарешті у глобальній ринковій економіці, притаманній початку XXI ст., надійна фінансова інформація представляє суспільний інтерес [7].

Для найкращого усвідомлення мети фінансової звітності, покращення процесу та методології її представлення необхідно чітко уявляти характер рішень, які приймають користувачі, їх інформаційні потреби, оцінювати інформативність та якість звітності саме з очікувань кожного з користувачів, якому вона може бути представлена (табл. 1). Цілком очевидно, що різні користувачі фінансової звітності потребують подібної інформації щодо оцінки грошових потоків, платоспроможності та ефективності управління, однак їх запити до складу та ступеню пріоритетності показників, обсягу та змістового навантаження запитуваної інформації можуть суттєво відрізнятись.

Окрім наведеної у таблиці 1 інформації, понад фінансову звітність її користувачі воліли б отримувати інформацію, необхідну, на їх думку, для управління суб'єктом господарювання, зокрема, це інформація про:

- бюджети та відхилення від них;
- списки клієнтів;
- прогнози грошових потоків і доходів;
- місцеві тенденції в галузі й місцеві фактори, які можуть негативно вплинути на збут і рентабельність;
- деталізація бізнес-операцій суб'єкта господарювання, опис процесів внутрішнього контролю довілля, процесів управління та організаційної культури;
- кредитну історію тощо.

Однак ця інформація не вимагається для публічного розкриття, тому малоімовірно, що компанії будуть надавати цю інформацію відкрито, якщо на це немає вказівки у стандартах бухгалтерського обліку і фінансової звітності, адже метою звітності загальнопризначення, яка подається широкому колу осіб, не є задоволення специфічних потреб таких осіб. Однак цілком очевидно, що необхідну інформацію можна отримати від керівників або власників підприємства, якщо мова йде про формування рішення щодо надання ресурсів такому суб'єкту, або коли запитувача сторона має достатній вплив, щоб вимагати таку інформацію.

Визначення переліку осіб, зацікавлених в отриманні фінансової інформації про суб'єкт господарювання, нерозривно пов'язано із метою фінансової звітності, навколо якої продовжуються дебати. Світова практика виділяє дві основні функції бухгалтерського обліку: оцінка якості (раціональності) управ-

ління (stewardship) та корисність у прийнятті рішень (decision-making). На сьогоднішній день, коли бухгалтерський облік є об'єктом публічного контролю, пріоритетною метою фінансової звітності визнають останню. Однак таку позицію IASB/FASB професор Д. Олдройд вважає помилковою. За його дослідженнями, корисність у прийнятті рішень «має додаткове значення в контексті передбачення невизначеності майбутніх подій з метою оцінки активів» [2, с. 843]. Доказом цього є надання переваги фінансовій концепції капіталу, в основу якої покладено балансовий підхід, відповідно до якого прибуток являє собою збільшення в чистих активах протягом періоду. Для реалізації балансового підходу компанії повинні бути здатні оцінити всі свої активи так, щоб відобразити майбутні економічні вигоди – проблему, яка не була вирішена у минулому і є нерозв'язаною до цього часу.

З метою популяризації корисності у прийнятті інвестиційних рішень IASB/FASB вимагають здійснювати переоцінку активів навіть у ситуації, коли для них не існує активного ринку і немає доказів їх вартості, що є основою для ефективного управління. Критерії для тестування гудвілу при придбанні на предмет знецінення є яскравим прикладом зазначеного. Чиста вартість реалізації і теперішня вартість майбутніх грошових потоків є питанням судження про актив, яке не може бути відокремлено від бізнесу і яке може втратити сенс під час реорганізації, яка настає після поглинання. Вже те, що FASB/IASB не визнають внутрішньо створені нематеріальні активи, не зважаючи на підтримку балансового підходу, означає «мовчазне» визнання неспроможності такого методу визначення прибутку у випадках, коли існує суттєва невизначеність в оцінці активів, у даному прикладі через відсутність операції купівлі, щоб порівняти їх вартості» [2, с. 843].

На противагу функції корисності у прийнятті інвестиційних рішень, функція оцінки ефективності управління містить меншу невизначеність, оскільки базується на принципі обачності (консерватизмі) та визнанні тільки реалізованих прибутків. Однак FASB/IASB, підтримуючи агресивну політику, не бажають визнавати того, що ринок віддає перевагу консервативному підходу. Аргументуючи тим, що обачність суперечить нейтральності, Ради зі стандартів вилучили консерватизм з переліку якісних характеристик фінансової інформації у погодженій ними Концептуальній основі.

На сьогоднішній день обидві цілі бухгалтерського обліку та фінансової звітності – оцінка ефективності управління і корисність у прийнятті інвестиційних рішень – компрометуються через складність бізнесу та особисті інтереси вищого керівництва компаній. Оскільки обидві функції взаємно виключають одна одну, при визначенні мети фінансової звітності слід виходити з того, яка з них може дати найкращий результат суспільству. Попередній аналіз і практика доводять, що з історичної точки зору основною метою бухгалтерського обліку і фінансової звітності у суспільстві була і продовжує залишатися оцінка ефективності управління, адже в основі якісної звітності лежить якісне управління, основними атрибутами якого є захист прав власності, комунікація між господарськими подіями та власниками підприємства (підзвітність), а також контроль над законністю операцій.

Висновок про те, що фінансова звітність у першу чергу виконує управлінську функцію, підтверджують результати опитування, проведеного у 2009

році спільно Європейською консультативною групою з фінансової звітності (European Financial Reporting Advisory Group, EFRAG) та Національною радою бухгалтерського обліку і фінансів (the Conseil National de la Comptabilite, CNC) в рамках проекту «Активна бухгалтерська діяльність у Європі» (Proactive Accounting Activities in Europe або PAAinE). Так, 88% опитуваних відповіли, що фінансова звітність корисна для оцінки менеджменту, 75% вважають її корисною для оцінки кредитоспроможності і 72% знаходять її корисною для прийняття рішень типу «утримання/купівля/продаж» [8]. Цікаво, що 28% респондентів, серед яких аналітики та представники регулятивних органів різних країн, вважають, що фінансова звітність не має ніякого значення для прийняття рішень. Саме вони дають високу оцінку управлінській функції фінансової звітності.

Опитування п'ятдесяти українських фахівців, проведене автором статті показало, що найголовнішою метою фінансової звітності українські респонденти вважають оцінку кредитоспроможності підприємства – 90%, оцінка ефективності управління на другому місці – 82%, і 64% опитаних готові приймати рішення щодо утримання, купівлі чи продажу інструментів власного капіталу суб'єкта господарювання на основі інформації фінансової звітності (рис. 1).

Рис. 1. Висловлення думки фахівців у сфері бухгалтерського обліку, аналізу й аудиту України щодо цілей фінансової звітності

Серед інших цілей фінансової звітності респонденти виділяють: планування, контроль, аналіз структури поточних і довгострокових активів та зобов'язань, аналіз показників ліквідності, статистичний аналіз, звітування у державні органи та акціонерам, оцінку фінансового стану, забезпечення ефективності діяльності, оцінка ризиків, оцінку вартості підприємства, оцінку потенційного клієнта, купівлю/продаж компаній.

Усвідомлення мети фінансової звітності важливе для запобігання плутанини, яка виникає через спроби застосувати однакові принципи фінансової звітності у всіх випадках. Особливо це потрібно враховувати з тієї позиції, що інвестори шукають можливість приймати рішення про майбутнє, у той час як інші користувачі фінансової звітності оцінюють поточний та минулий стан речей. Голова Ради Європейського інституту фінансових директорів, відомий в міжнародних колах експерт в області МСФЗ

та МСА Девід Дамант (David Damant) зазначає, що «один і той же набір стандартів не може розкривати і минуле і майбутнє одночасно» [9]. Аналізуючи інші, не менш цінні та важливі, варіанти використання фінансової звітності:

а) корпоративне управління – аналіз того, наскільки добре директори та інші керівники підприємства використовують активи, що є в їх розпорядженні (аналіз минулого);

б) комунікація з акціонерами та громадськістю, пресою тощо. Звіти, підготовлені для інвесторів, будуть у цьому випадку дуже складними для загального розуміння, особливо враховуючи комплексну природу операцій компанії. У цьому разі необхідне спрощення;

в) керівники компанії майже завжди мають свою особисту думку про те, як повинні бути представлені результати роботи компанії;

г) податківцям потрібні дані за минулий період для того, щоб розрахувати податки (у багатьох, у т.ч. європейських країнах, базування облікової політики стосовно зовнішньої звітності на податкових нормах доволі поширене явище).

Девід Дамант наголошує, що вони не повинні запаморочувати цілі надання інвесторам інформації найкращим чином для ефективного розміщення капіталу. Хоча фінансова звітність, складена для різних цілей, буде базуватися на тих самих принципах – цифрах, які відображають діяльність підприємства, опубліковані результати можуть виглядати по-різному у різних випадках.

Ці питання Девід Дамант вважає надзвичайно важливими. Вони потребують наукового усвідомлення та аналізу. «Якщо різні цілі фінансової звітності будуть проаналізовані та розглянуті та визначені різноманітні форми фінансових звітів, то це буде великий крок вперед», – підсумовує Д. Дамант.

Висновки з проведеного дослідження. З наведеного вище можна зробити висновок, що формування цілей фінансової звітності залежатиме від того, хто є пріоритетним користувачем звітної інформації. Розглядаючи інвестора в якості такого, Концептуальна основа визначає, що основна мета фінансової звітності полягає у прийнятті інвестиційних рішень. Проте вважаємо, що оцінка якості управління лежить в основі підготовки фінансової звітності. Це підтверджується опитуванням, проведеним серед фахівців з бухгалтерського обліку. Усвідомлення різних цілей фінансової звітності важливе для побудови облікової моделі суб'єкта господарювання та визначення фінансових результатів його діяльності.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Ковалёв В.В. Финансовый анализ: методы и процедуры. – М. : Финансы и статистика, 2002. – 560 с.: ил.
2. Oldroyd D. An historical perspective on the objectives of financial reporting / D. Oldroyd // Report on the 2th Balkans and Middle East Counties Conference on Auditing and Accounting History, September 15-18, 2010. – Istanbul – Turkey. Conference proceedings. Vol. I. – P. 835-847.
3. Кутер М.И. История бухгалтерского учета капитала / М.И. Кутер, М.М. Гурская // Бухгалтерский учет. – 2010. – № 3. – С. 106-113.
4. Хорин А.Н. Финансовая отчетность организации: цель составления / А.Н. Хорин // Бухгалтерский учет. – 2001. – № 7. – С. 67-70.
5. Пятов М.Л. Бухгалтерская отчетность как стимул к «экономическому рефлексу» / М.Л. Пятов // Бухгалтерский учет. – 2012. – № 3. – С. 81-83.
6. Харитонов О. Прозрачный отчет по МСФО: мечты и российские реалии / О. Харитонов // Журнал «Консультант», 2005. – № 13 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.cfin.ru/ias/transparent_report.shtml.

7. Hans Hoogervorst. The objectives of financial reporting / Conference organised by the European Commission «Financial Reporting and Auditing – A time for change?» Speech by Hans Hoogervorst, Brussels 9 February 2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.iasb.org/NR/rdonlyres/5E4AA870-2E7C-469E-8175-177D073D4F5A/0/20110209speechHHBrussel.pdf>.
8. European Financial Reporting Advisory Group & Conseil National de la Comptabilité. Elements of the framework debate the needs of users of financial information: a user survey [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.iasplus.com/en/binary/efrag/0905userneeds.pdf>.
9. Дамант Д. Финансовая отчетность – новые задачи и перспективы развития / Девид Дамант // Журнал «Аудит». – 16 июня 2014. – № 5 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://gaap.ru/articles>.

УДК 658.7.011

Осадча Г.Г.
кандидат економічних наук,
доцент кафедри обліку і аудиту
Національного університету харчових технологій

Пержан Т.М.
студентка
Національного університету харчових технологій

ОБЛІКОВИЙ АСПЕКТ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПОСТАЧАЛЬНИЦЬКО-ЗАГОТІВЕЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Окреслено основні завдання організації та управління постачальницько-заготівельної діяльності. Досліджено основні параметри та види системи управління запасами. Наведена характеристика витрат, що пов'язані з придбанням та зберіганням запасів. Обґрунтовано резерви зниження витрат у процесі постачання запасів.

Ключові слова: процес постачання, постачальницько-заготівельна діяльність, системи управління запасами, логістичний підхід, оптимальний рівень замовлення запасів, резерви зниження витрат.

Осадчая А.Г., Пержан Т.М. УЧЕТНЫЙ АСПЕКТ УПРАВЛЕНИЯ ЗАТРАТАМИ СНАБЖЕНЧЕСКО-ЗАГОТОВИТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА

Определены основные задачи организации и управления снабженческо-заготовительной деятельности. Исследованы основные параметры и виды системы управления запасами. Приведенная характеристика расходов, связанных с приобретением и хранением запасов. Обоснованно резервы снижения затрат в процессе поставки запасов.

Ключевые слова: процесс снабжения, снабженческо-заготовительная деятельность, системы управления запасами, логистический подход, оптимальный уровень заказа запасов, резервы снижения затрат.

Osadcha G.G., Perzhan T.M. THE ASPECT OF ACCOUNT OF SUPPLY AND HARVESTING PROCESS

The basic objectives of the organization and management of supply and procurement activities are presented. The key parameters and types of inventory management system are described. The characteristic of costs associated with the acquisition and storage of stocks is given. The reserves to reduce costs in the supply of stocks are substantiated.

Keywords: the supply process, supply and harvesting activities, inventory management system, logistics approach, optimal level of order stocks, reserves to reduce costs.

Постановка проблеми. Управлінські рішення, що приймаються на будь-якому підприємстві, можуть стосуватися як довгострокової перспективи діяльності, так і поточного функціонування господарюючого суб'єкта. Належним чином організоване функціонування поточної діяльності сприяє успішній діяльності підприємства в майбутньому. Оскільки для переважної більшості промислових і комерційних організацій запаси становлять значну частку активів, то надзвичайно важливими для підприємства є прийняття рішень на етапі процесу постачання сировинних і товарних запасів.

Створення системи управління, які забезпечують отримання оптимальних результатів засобами належного координування й регулювання матеріальних потоків підприємства в умовах постійних ринкових коливань є одним із основних цілей, вирішення яких наводить підприємство до бажаних результатів. Ця система формується в результаті постачальницько-заготівельної діяльності. При цьому сам процес постачання має здійснюватися при мінімальних транспортно-складських витратах і найкращому використанні матеріальних ресурсів у виробництві.

Враховуючи, що для переважної більшості промислових підприємств запаси становлять значну частину активів, дослідження питань управлінського обліку витрат постачальницько-заготівельної діяльності сьогодні є актуальним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми обліку витрат в управлінському аспекті досліджувались багатьма вітчизняними вченими. Значну увагу їм приділили у своїх працях П. Атамас, Ф. Бутинець, С. Голов, В. Єфіменко, О. Карпенко, М. Кушельний, О. Лишиленко, В.Палій, В.Пархоменко, М.Пушкар, І. Садовська, М. Чумаченко, Л. Чернелівський та низка інших науковців.

О.В. Лишиленко, розглядаючи управлінський облік як систему збирання і обробку інформації про діяльність підприємства для внутрішніх користувачів у процесі управління підприємством, виділяє постачальницько-заготівельний процес в структурі формування об'єктів управлінського обліку [2, с. 9].

Колектив авторів на чолі І.Б. Садовської, характеризуючи складові предмети управлінського обліку, визначають основні господарські процеси, серед